

15 juli 2018

Neem het recht in acht en doe gerechtigheid

Bijbellezing: Jesaja 56, vers 1-8

Om het geweldig mooie van de boodschap die Jesaja namens God mocht brengen, duidelijk te maken, begin ik met een voorbeeldje: misschien bent u wel eens bij een concert geweest van een orkest, of muziekvereniging. Nu, als je wat vroeg de zaal binnen bent gekomen, dan hoor je die muzikanten vaak wat op hun instrument spelen. Je hoort allemaal losse stukjes muziek. Vaak speelt men ook wat toonladders tussendoor: klimmen ze een aantal noten omhoog en een aantal noten weer omlaag. Waarom doen ze dat? Nu, ze zijn zich aan het voorbereiden. En vaak gaat men dan weer terug naar de basis... naar simpele toonladders... om ervoor te zorgen dat het straks extra zuiver en mooi zal klinken. ... Nu allemaal losse noten achter elkaar en soms ook door elkaar heen... ter voorbereiding op die prachtige symfonie die straks zal klinken.

Nu, daarmee kan je Jesaja 56 volgens mij vergelijken. Jesaja heeft de verwachtingen van zijn volk hoog gestemd. Jesaja heeft namelijk in de hoofdstukken hiervoor, hoofdstuk 40 tot en met 55, vertelt over een prachtige toekomst die er aan staat te komen. Het zal zo'n contrast vormen met de huidige situatie van ballingschap, van gevangenschap in en rond Babel. 'Jullie zullen teruggebracht worden!', profeteerde Jesaja. 'Zoals jullie eens uit Egypte zijn geleid door God, zo zal God voor een nieuwe exodus, een nieuwe uittocht zorgen'. Maar als Jesaja die nieuwe toekomst met prachtige kleuren heeft geschilderd en er op deze manier voor heeft gezorgd dat het volk weer moed heeft gekregen..., dan opent Jesaja hoofdstuk 56, het begin van het derde en laatste gedeelte van zijn boek, met de woorden: 'neem het recht in acht en doe gerechtigheid'. ... Het lijkt wel alsof Jesaja weer helemaal teruggaat naar waar hij zijn boek mee begon. We lijken weer terug bij af te zijn: terug bij de aanklacht tot het volk Israel dat er zoveel onrecht is in hun samenleving. De aanklacht dat de arme mensen worden vergeten, dat rijken steeds rijker worden en armen steeds armer, dat vreemdelingen worden uitgebuit, dat het recht wordt krom gebogen, dat mensen zo egoïstisch zijn, zo opgaan in hun eigen leven. We zaten op het puntje van onze stoel om de prachtige symfonie van Israels nieuwe toekomst te gaan beluisteren..., maar wij horen eerst weer allemaal toonladders..., basisregels waar Jesaja al zo vaak op had gehamerd. Weer die nadruk op hoe je leeft, op hoe je je leven invult. Gaat het daar nu uiteindelijk om in het geloof? Is dat nou de prachtige boodschap Jesaja..., de moralistische boodschap dat wij ons leven moeten beteren? Nee, die toonladders die nu weer worden herhaald door Jesaja... 'doe recht, streef naar gerechtigheid'..., die basistonen zijn bedoeld om de symfonie straks extra mooi te laten klinken. Hoor maar hoe Jesaja het zegt: '*neem het recht in acht en doe gerechtigheid...*, *want Mijn heil is nabij om te komen, en Mijn gerechtigheid om geopenbaard te worden*' (vers 1).

Jesaja ziet die prachtige toekomst voor zich, zo zei ik. En die toekomst komt steeds dichterbij! Jesaja vertelt het zo mooi: straks zal Gods volk haar God weer echt in liefde en toewijding dienen. Er zal met vreugde worden geofferd bij de tempel. Er zal met heel het hart worden gebeden door het volk. De tempel, Gods huis, zal echt weer een 'huis van gebed' zijn, zegt Jesaja (vers 7) Ja, een huis van gebed voor alle volken. Jesaja ziet ze al overal vandaan komen. Uit alle windrichtingen komen volken om samen met Israel te offeren, te bidden en vreugde te beleven.

Het zal een bont geheel van mensen, culturen en volken zijn. Want de deuren van Gods zullen voor iedereen openstaan. Ook voor mensen die er in de eeuwen hiervoor niet mochten komen: Voor die vreemdelingen, die buitenlanders. Maar ook voor mensen met gebreken, die daarom voorheen niet in de

tempel van de volmaakte God mochten komen. Ook zij zullen nu mogen komen (vers 3-5). Ziet u al die mensen naar Jeruzalem optrekken? Allemaal verschillende nationaliteiten en huidskleuren. Allemaal mensen die voorheen niet kwamen of niet mochten komen. Ze komen er nu aan met elkaar! Allemaal verschillende talen. Allemaal verschillende leeftijden. En allemaal verschillende leefomstandigheden: een gezin met kinderen..., een ontmande of verminkte. Een rennend meisje. Maar ook iemand in een rolstoel die wordt geduwd. Een peuter die op de schouders wordt gedragen. Een paar jongeren lopen met elkaar op. Een eenzame man heeft links en rechts een broe-der en zuster naast zich. Allemaal trekken ze op om God te gaan eren. Om Hem te offeren. Om samen te gaan bidden.

Nu, omdat die geweldig mooie toekomst eraan staat te komen van recht en gerechtigheid, van vrede en vreugde, roept Jesaja zijn volk op: *neem het recht in acht en doe gerechtigheid*. Jesaja roept hier in hoofdstuk 56 niet op tot een heilig leven, omdat je anders het oordeel van God over je heen zult krijgen. Nee, leef zoals God het heeft bedoeld op deze wereld..., omdat die prachtige toekomst eraan komt waarin Gods bedoelingen straks ten volle zichtbaar zullen worde. Oefen die toonladders nog eens. Speel nog even in. Laat maar alvast een paar noten horen van het muziekstuk van straks, zodat de mensen nieuwsgierig worden wat er straks zal gaan klinken... Want... het zal prachtig worden! Hebt u zo wel eens naar het doel van uw leven gekeken?

Ik had er deze week met een gemeentelid een diep gesprek over. 'Wat heeft het leven voor zin?', zo vroeg deze persoon zich af. Niet omdat deze persoon niet meer wilde leven, maar omdat het gewoon zo onduidelijk was. Wat stelt je leven van nu voor? Je leeft voor even, je werkt hard (als je kunt tenminste), je bouwt iets op, je krijgt – als God het geeft – een gezin..., maar op een gegeven moment moet je alles loslaten. Alles wat je hebt opgebouwd: weg... Ja, dan mag het eeuwige leven bij God beginnen, als je Jezus bent gevolgd..., dan mag je voor altijd in de hemel zijn, prachtig!..., maar wat heeft dit alles hier op aarde dan voor zin? Wat heeft dit alles hier op aarde – met al die onzekerheid en ook al die ellende om je heen of in je eigen leven – dan voor zin? Waarom dan niet gelijk naar de hemel gaan, maar eerst nog deze levenskilometers op aarde afleggen, al dan niet met heel veel ballast die je met je meedraagt en het steeds-maar-dingen-of-mensen-moeten-loslaten? Wat is de zin van dit leven hier op aarde voor een christen..., als de eeuwigheid bij God je bestemming mag zijn? Nu, *de zin van dit leven is: toonladders spelen. Inspelen. Het muziekstuk oefenen. Alvast een stukje met elkaar spelen... en zo de mensen nieuwsgierig maken... voor het geweldige concert dat straks zal losbarsten.* ...

En daarom: 'Neem het recht in acht en doe gerechtigheid. Doe iets aan het onrecht in de samenleving, in Gods wereld', zo zegt Jesaja. Laat de liefde tot God en de liefde tot de naaste je leven vullen en je hele planning en levensinrichting omgooien. Recht en gerechtigheid. Zorg voor de arme, de kansloze, los van de vraag of iemand het nu aan zichzelf heeft te danken of niet, dat doet er niet toe. Zorg voor de arme. Bestrijd het onrecht, de discriminatie. Laat je niet leiden door je angsten.

Maar het is toch allemaal een druppel op een gloeiende plaat? De armoedebestrijding in de wereld is toch een bodemloze put? De politiek zit toch muurvast vanwege allemaal economische belangen? ... Nee, recht en gerechtigheid brengen is geen druppel op een gloeiende plaat. Vrede en gelijkheid nastreven is geen water naar de zee dragen. Het is: *het Goddelijke muziekstuk van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde oefenen en alvast enkele noten laten horen*. 'Neem het recht in acht en doe gerechtigheid, want Mijn heil is nabij om te komen, en Mijn gerechtigheid om geopenbaard te worden.' *Jouw kleine stukje recht en gerechtigheid mag al iets laten zien van Gods uiteindelijke gerechtigheid en daardoor de mensen om je heen hopelijk nieuwsgierig maken.*

Dus: die ruzie die je bijlegt ... het zal niet de krant halen waarschijnlijk... maar het is een vooruitwijzing naar die vrede die God straks zal brengen. ... En die carrièreswitch die je maakt – minder loon ontvangen, maar wel meer betekenis hebben voor andere mensen - het zal gefronste wenkbrauwen bij sommige familieleden opleveren, 'je vergooit je toekomst'- maar wat prachtig stemt jouw keuze overeen met Gods gerechtigheid. En jouw inzet voor het milieu – veel mensen zijn zulke zeurderige ecologische toonladders beu geworden - maar laat ze toch maar horen. En dat voetballen en volleyballen tijdens de sportweek op het sportveld in Schollebaar, wat voor resultaten ga je daarvan zien? Ga toch maar inspelen..., je warm spelen..., laat maar iets zien van waar het straks in Gods nieuwe wereld om zal gaan door zo goed en zo kwaad het gaat je geduld, je liefde, je geloof te delen. Wat je nu doet..., hoe klein ook, hoe druppelachtig-op-een-gloeïende-plaat-ook..., het is niet zinloos. Al die dingen die je nu doet, gericht Gods Koninkrijk..., tot zegen van je collega's, je burens, je familieleden, je gezin, de kerk..., de samenleving, de schepping..., je armoedebestrijding, je lofprijzing, je milieubewustzijn, je inzet..., het zijn allemaal toonladders, stukjes muziek om straks het nieuwe muziekstuk prachtig te laten klinken. Laat de wereld maar alvast nieuwsgierig worden naar het uiteindelijke stuk.... *Neem het recht in acht en doe gerechtigheid, want Mijn heil is nabij om te komen, en Mijn gerechtigheid om geopenbaard te worden.*

Blijkbaar heeft je leven van nu... hoe klein en nietig het soms ook lijkt... dus te maken met die nieuwe wereld, waar Jesaja al naar vooruitkeek. Als je alleen maar naar de hemel kijkt, als datgene wat er hopelijk volgt op je leven nu..., ja, wat voor zin heeft je leven van nu dan? Oneerbiedig gezegd: 'doe dan maar gelijk die hemel, toch?' Maar God heeft een ander plan. We zullen er niet alles van begrijpen en Gods plan duurt ook wel erg lang voor ons gevoel misschien..., maar *God wil dat u en ik, dat jij en wij als gemeente met elkaar...iets van Gods nieuwe wereld alvast zullen laten zien.* Iets zullen laten zien van die grootse vreugde, van die vrede, die wereld van gerechtigheid en recht, waar alle pelgrims naartoe op weg zijn. Laten wij alvast een paar muzieknoden laten horen van dat prachtige muziekstuk...

Hoe kan ik dat recht en die gerechtigheid van God gestalte geven? Hoe kan ik op mijn bescheiden wijze mijzelf geven voor die vrede, die gerechtigheid, dat samenleven met elkaar en voor elkaar, die verantwoordelijkheid voor de schepping en haar schepselen? Daar komt het op aan in ons leven. In ons gezin, onze familie, op onze werkvloer, in onze levenssituatie. Dat mag echt je hele leven kosten. Want daar zal het uiteindelijk om gaan in die toekomst die Jesaja voor zich zag.

Maar voordat u hiermee aan de slag gaat, wil ik u eerst nog iets heel moois vertellen over die profetie van Jesaja: het is niet zo dat die nieuwe toekomst van God er een keer aan staat te komen... en dat wij nu maar moeten ploeteren met onze toonladders en andere muzieknoden om iets van dat nieuwe muziekstuk alvast te laten horen. Nee, *God is Zelf al bezig om dat nieuwe muziekstuk, die prachtige symfonie tot klinken te brengen!* ... Ja, er is heel veel herrie in deze wereld, heel veel storende geluiden, waardoor je het bijna niet zou horen, maar als je goed luistert..., dan hoor je Gods muziekstuk soms al klinken... Heeft u het ook al gehoord? Ik wil u op enkele dingen wijzen om het te horen:

Ten eerste sprak Jesaja in de hoofdstukken hiervoor steeds over een Knecht, een Dienaar, Die voor Zijn volk zal gaan lijden..., Die zelfs de schuld zal gaan dragen om die toekomst mogelijk te maken (Jesaja 53). Nu, die Knecht is inmiddels gekomen! Die profetie van Jesaja is al in vervulling gegaan: Jezus is die Knecht Die – zoals Jesaja beschreef – om onze overtredingen verwond is geraakt. De straf die ons de vrede aanbrengt was op Hem en door Zijn striemen is ons genezing geworden! God is Zijn plannen tot redding en herstel, Zijn recht en gerechtigheid, dus al aan het ontvouwen... Jesaja's profetieën zijn al bezig om in vervulling te gaan...

Die nieuwe toekomst komt eraan! Je kunt Gods muziekstuk al horen klinken dwars door alle herrie heen. Ik wijs u op nog twee dingen:

Die ontmande, waar Jesaja het over heeft (vers 3-5) Diegene die normaal gesproken zijn naam uit ziet sterven omdat hij niet op nageslacht hoeft te rekenen..., maar die – in de woorden van Jesaja - nu van God een naam zal krijgen beter dan die van zonen en dochters... Kent u die geschiedenis van Filippus en de kamerling (Handelingen 8)? Filippus die op een warme zomermiddag door Gods Geest de woestijn werd ingestuurd en daar plotseling een kamerling, een Ethiopische minister tegenkwam? Deze Ethiopiër was zo'n ontmande. Dat ging zo nog wel eens als je aan het hof van de koning werkte. Dan vormde je tenminste geen gevaar voor de harem van de koning. Nu, deze ontmande, deze man, heeft inderdaad een naam gekregen, meer dan van zonen en dochters... Want zijn persoon wordt nog steeds herinnerd, nu 2000 jaar later zelfs in Nederland, in ons kerkgebouw... Jesaja's profetie is in vervulling gaan, is bezig om in vervulling te gaan: *laat de ontmande niet zeggen: Zie, ik ben maar een dorre boom.* ⁴*Want zo zegt de HEERE over de ontmanden die Mijn sabbatten in acht nemen, verkiezen wat Mij behaagt, en vasthouden aan Mijn verbond: ⁵Ik zal hun in Mijn huis en binnen Mijn muren een plaats en een naam geven, beter dan die van zonen en dan die van dochters; een eeuwige naam zal Ik ieder van hen geven, een naam die niet uitgewist zal worden.*

En ook die vreemdeling die Jesaja noemt, die vreemdeling die eigenlijk niet in Gods tempel mocht komen... Nu, hoe ontzagwekkend veel vreemdelingen zijn er al tot de God van Israël gekomen om Hem te aanbidden? Grieken, Romeinen..., Europeanen en Aziaten. Vele volken zijn al gekomen om de God van Israël te aanbidden. 'Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden voor alle volken.'

De profetie van Jesaja is bezig in vervulling te gaan, gemeente! Het is dus niet zo dat die nieuwe toekomst van God er een keer aan staat te komen... nee, *God is Zelf al bezig om dat nieuwe muziekstuk, die prachtige symfonie tot klinken te brengen!* Heel mooi zegt Jesaja dit in het laatste vers van zijn profetie: *De Heere HEERE, Die de verdrevenen uit Israël bijeenbrengt, spreekt: Ik zal er tot Hem nog meer bijeenbrengen, naast hen die al tot Hem bijeengebracht zijn.* God zal er nog meer bijeenbrengen. Niet: 'er mogen er nog veel meer komen, Mijn huis staat voor hen open hoor!' Nee, God gaat ze bijeenbrengen. Hij gaat ze Zelf ophalen! Uit Ethiopië. Uit China. Uit Australië. Uit Groenland. God gaat ze Zelf ophalen. Vreemdelingen. Ontmanden, degenen die in het leven hun identiteit zijn kwijtgeraakt en worstelen met zichzelf. Degenen die zich anders voelen dan anderen. Buitengesloten misschien. Wantrouwig aangekeken. God gaat ze Zelf ophalen om in Zijn huis met hen samen te leven.

Hoe zal ik de preek nu eindigen? Zoals een kaartje van een kinderverjaardag: 'je wordt opgehaald!'. Wees niet bang hoor, God haalt je op voor Zijn feest, dat er aan staat te komen! Dat is een mooie boodschap, een bemoediging voor ons, als wij last hebben van onze zonden en twijfels.

Maar Jesaja deed namens God juist ook een appel op ons: wees alsjeblijft gericht op al diegenen die nog opgehaald moeten worden. Al die vreemdelingen en ontmanden. Al die mensen die kansloos zijn, die er buiten dreigen te vallen. Al diegenen die worstelen met hun identiteit, met genderproblematiek, met buitengesloten worden, met... Doe recht en gerechtigheid. Laat die tonen van Gods muziekstuk alvast klinken door al de herrie van deze wereld heen. Laat je niet afleiden door al de herrie om je heen. Nee, laat heel de wereld het zien. Maak de wereld nieuwsgierig..., want straks zal de symfonie klinken, zo mooi...

Liefde en recht zal Hij brengen op aard (Ev liedbundel 388).

Heeft u vragen of een reactie: ds. E.G. (Eddy) de Kruijff // 010 210 89 71 // dekruijff@live.nl